

ms

Muzeum Sztuki

W DAKIM

WHAT

PIĘKNYM

A FABULOUS

MIEJSCU

PLACE

JESTEŚMY

WE ARE IN

18.05
15.05
2022

MS¹
WIĘCKOWSKIEGO 36
MSL.ORG.PL

„W jakim pięknym miejscu jesteśmy” to słowa wielokrotnie wypowiedane przez Andrzeja Mitana i Cezarego Staniszewskiego podczas performansu w 1992 roku. Tytułowa deklaracja jest ironiczna. Sygnalizuje zarówno dystans, jak i uwikłanie artystów i artystek w aspiracje do bycia wyniesionym ponad codzienność. Nie bez znaczenia są również uwarunkowania geopolityczne – w performansie twórcy wykorzystali zdjęcie z konferencji jałtańskiej 1945 roku, porządkującej globalne strefy wpływów po II Wojnie Światowej – problematyka ta wraca do nas dziś z całą swoją mocą. Wystawa została skomponowana z darów przekazanych Muzeum Sztuki w Łodzi w latach 2008–2021. Instytucja ta powstała blisko sto lat temu dzięki ofiarności międzynarodowej awangardy. Targającym ówczesnym światem kryzysom, kiedy to rozpadały się imperia i gwałtownie szukano alternatywy dla stosunków ekonomicznych opartych na wyzysku, towarzyszyła wiara w postęp i powszechną emancypację. Przejawem owej wiary była sztuka awangardowa. Dzieła darowane do kolekcji są zarówno wypowiedzią artystyczną, historycznym śladem, jak i odzwierciedleniem wystaw i projektów realizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi. Dar dla instytucji powiększa zakres tego, co wspólne. Obecna na wystawie grafika Tamása Kaszásá „Nie prosimy, nie żądamy, tylko bierzemy i zajmujemy” przypomina jednak o gniewie na nierówną dystrybucję dóbr, nawet jeśli instytucje publiczne takie jak muzeum powołane zostały do łagodzenia przejawów owej nierówności.

Pierwszy motyw wystawy dotyczy muzeów. Artystki i artyści, pracując z instytucjami sztuki, nieustannie podejmują refleksję nad ich funkcją i swoją w nich obecnością. Pomalowane złotem znoszone trampki na wysokim metalowym postumencie to instalacja dokumentująca performans Jamesa Lee Byarsa podczas Documenta 5 w 1972 roku, która wskazuje m.in. na proces budowania znaczenia wokół gestów artystycznych. Kontrapunkt stanowi film Assafa Grubera opowiadający o osobie, dla której troska o sztukę i jej prezentację stała się racją bycia i elementem codziennych aktywności. Fotografie Jasminy Cibic przypominają z kolei, że muzea to kapsuły czasu, w których przechowywane są niezwykle, poetyckie przedmioty. Artystka sfotografowała odwrocia obrazów Sophie Taeuber-Arp i Władysława Strzemińskiego, z licznymi dokumentującymi historię tych obiektów nalepkami, na których przysiadły krótkotrwałe ze swej natury motyle.

Drugim wątkiem wystawy, wskazanym przez literalne odczytanie tytułu, jest fantazja o urodzie odległych światów, dająca impuls do ich poznania. Odnosi się do związku muzeów z gabinetami osobliwości. Skrzydło egzotycznego ptaka

w pracy Zbigniewa Rogalskiego odsyła do marzenia o dalekich krajach, lataniu, ale też do owego ptaka uśmiercenia. Joanna Malinowska w rzeźbie „Kieł mamuta”, zrobionej głównie ze styropianu, stawia zaś pytanie o imitacyjne możliwości sztuki i antyczną zasadę mimesis. Muzeum może być też miejscem, gdzie negocjuje się różnice i obcość. Wiktor Gutt i Waldemar Raniszewski pomalowali w unikalne wzory twarze osób uczestniczących w łódzkim festiwalu Rockowisko w 1981 roku. Zdjęcia dokumentujące ową akcję artystyczną pokazują zbiorowe pragnienie inności, jak i indywidualizm ówczesnych ludzi w konkretnym momencie historycznym. Podczas kiedy Gutt i Raniszewski zaangażowali się w wychwycenie niepowtarzalności swoich rozmówców, w filmie Zbýrnka Baladrána stykamy się z opowieścią o niemożliwości podjęcia dialogu. Artysta w odległym nawiązaniu do powieści „Eden” Stanisława Lema skupia się na tworzonych neutralnym językiem procedurach prowadzących do zastrzelenia istoty, która na odległej planecie weszła na platformę wiertniczą. Historia toczy się, mając w tle domyślną rywalizację o zasoby. Pytanie o to, ile warunków musi zostać spełnionych, żeby uznać, że Inny to wróg, zostało w tej pracy zadane w sposób niezwykle subtelny. Bohaterowie filmu porzucają próbę zrozumienia Innego na rzecz podboju.

Ta realizacja wskazuje na ostatni wątek wystawy – wojnę. „Cztery Bitwy (Olszynka Grochowska 1831, Solferino 1859, Sadowa 1866, Bzura 1939)” Włodzimierza Jana Zakrzewskiego to abstrakcyjny obraz zbudowany z planów znanych starć wojskowych. Skuteczna strategia militarna nie wymaga reprezentowania ciał i krwi obecnych tam żołnierzy. „Banknotenlied 2” Gerharda Rühma jest kolażem nutowego zapisu pieśni z 1813 roku „Czymże jest ojczyzna Niemca” z banknotami wyemitowanymi podczas hiperinflacji w Republice Weimarskiej. Artysta wskazuje na nacjonalizm i kryzys ekonomiczny jako źródła nazizmu. Prace Natalii LL odsyłają do mitycznej nordyckiej Brunhildy, w którą wciela się sama artystka. Zaś Zbigniew Warpechowski w pracy z 1981 roku proponuje artystyczną inaugurację III Wojny Światowej. Ważne wydarzenia międzynarodowe powinny wszak mieć odpowiednią oprawę. Czyż to nie dziwne, że w pokojowych latach 2008–2021 do kolekcji muzeum trafiło wiele prac dotyczących konfliktów zbrojnych? Powstały w różnym okresie, dotyczą różnych starć, a perspektywa dzisiejszej rosyjskiej agresji na Ukrainę niezwykle zaktualizowała przekaz, który chwilę temu wydawał się jedynie grą z pewnym odległym pojęciem.

Artystki i artyści / Artists

Zbyněk Baladrán, Jan Buřhak, James Lee Byars, Jasmina Cibic, Céline Condorelli, Dom Mody Limanka, Assaf Gruber, Wiktor Gutt i Waldemar Raniszewski, Servie Janssen, Tamás Kaszás, Agnieszka Kalinowska, Leszek Knaflewski, Igor Kopystiansky, Svetlana Kopystiansky, Piotr C. Kowalski, Natalia LL, Joanna Malinowska, Andrzej Mitan i Cezary Staniszewski, Magdalena Moskwa, Włodzimierz Pawlak, Zbigniew Rogalski, Gerhard Rühm, Teresa Tyszkiewicz, Zbigniew Warpechowski, Anna Zagrodzka i Karolina Wojtas, Włodzimierz Jan Zakrzewski

Kurorka / Curator

Anna Łazar

Wsparcie / Support

Daniel Muzyczuk

Współpraca i aranżacja przestrzeni / Collaboration and spatial arrangement

Kacper Szalecki

Projekty graficzne / Design and typesettings

Rene Wawrzekiewicz

Projekty siedzisk / Seat design

Biurow Wspólnej Aktywności Bureau
of Worthwhile Activities (Pamela Bożek
i Paweł Błęcki)

Koordynacja wystawy / Exhibition coordination

Martyna Dec

Koordynacja druków / Editorial coordination

Andżelika Bauer

Koordynacja komunikacji / Communication coordinator

Magda Milewska

© Muzeum Sztuki
& Authors, 2022

ms
Muzeum Sztuki

Institucja kultury
Samorządu Wojewódzkiego
współprowadzona przez
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

województwo
łódzkie

Mecenas Muzeum
Sztuki w Łodzi

S FUNDACJA
RODZINY
STARAKÓW

Partner

opus / film

MSL.ORG.PL